

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

KOD UCZNIA

--	--	--

Etap: szkolny

Data: 18.11.2013. r.

Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 10 stron i 20 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są trzy lub cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „x” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „x”.
7. Zadanie np. z luką, na dobieranie lub innego typu wykonaj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu **51**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	4	3	2	6	4	2	1	4	4	3	1	1	4	1	3	1	4	2	6	4	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																					

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -

Zadanie 1. (0 – 4)

Oceń, czy podane informacje są prawdziwe czy fałszywe, wpisując obok nich w tabeli odpowiednio *Prawda* lub *Falsz*.

	Informacja	Prawda/Falsz
A.	Rewolucja neolityczna, czyli przejście z koczowniczego na osiadły tryb życia, najwcześniej dokonała się na terenach Bliskiego Wschodu.	
B.	Wielkie Dionizje to święto, któremu towarzyszyły procesje na cześć króla Sparty Dionizosa oraz przedstawienia teatralne opiewające jego czyny.	
C.	Erechtejon to świątynia wzniesiona na cześć Erechteusza, z kolumnami - kobietami podtrzymującymi dach portyku na głowach.	
D.	W starożytnym Rzymie trybun ludowy był podporządkowany Senatowi, a każdą swoją decyzję musiał konsultować z pozostałymi urzędnikami.	

Zadanie 2. (0 – 3)

Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia.

„(...) Wymagają zaś wielkiej pracy. Ziemia bowiem jest głęboka, miękka i ustępliwa, tak że prąd z łatwością ją unosi i ogałaca równiny, muł zaś wypełnia i zapycha ich ujścia (...) Zapobiec całkowicie takim wylewom jest niemożliwością, natomiast jest obowiązkiem dobrego władcy przynieść wszelką możliwą pomoc. Polega ona na tym, że przez obwałowanie nie dopuszcza się do nadmiernego wylewu, zaś przez oczyszczanie (...) i utrzymanie otwartych ujść zapobiega się zamulaniu.”

Strabon, *Geografia...* [w:] T. Maresz, K. Juszczak, Historia w źródłach nie tylko pisanych, Toruń 2004, s. 10-11.

A. Podaj nazwę systemu opisanego w źródle.

.....

B. Podaj dwa obszary starożytnych cywilizacji, na których znalazł zastosowanie opisany system.

1. 2.

Zadanie 3. (0 – 2)

Wśród wymienionych wydarzeń wskaż chronologicznie pierwsze i ostatnie.

Wpisz w tabeli, obok pierwszego wydarzenia literę A, a obok ostatniego literę B.

Niewola babilońska	
Kodeks Hammurabiego	
Powstanie państwa egipskiego	
Budowa świątyni jerozolimskiej	
Szczyt potęgi państwa perskiego	

Zadanie 4. (0 – 6)

Uzupełnij tabelę dotyczącą wojen prowadzonych przez starożytnych Greków.

	Data	Miejsce	Dowódca wojsk greckich
A.		Salamina	
B.			Leonidas
C.	331 r. p.n.e.		

Zadanie 5. (0 – 4)

Do zamieszczonych ilustracji dopisz w wykropkowanym miejscu, nazwy starożytnych cywilizacji, w których powstały.

A.

B.

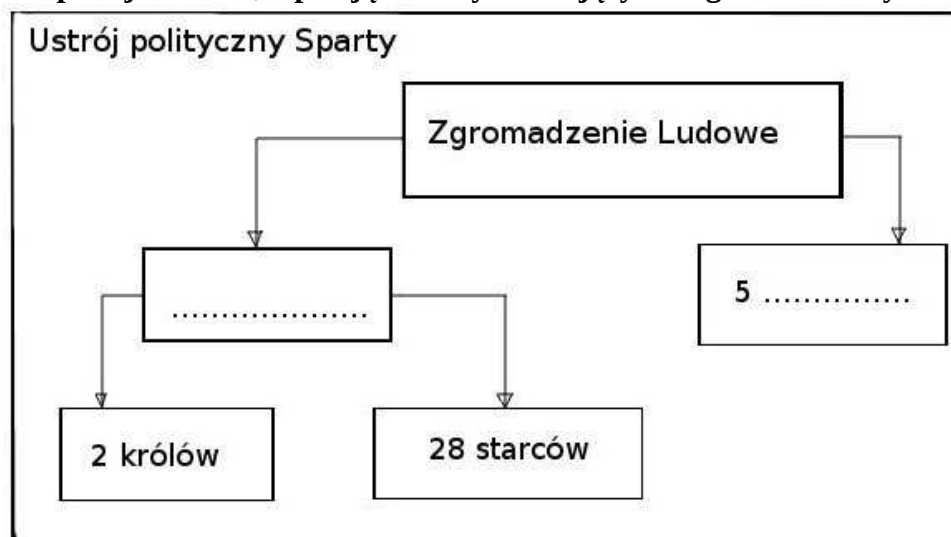
C.

D.

Źródło: www.wikipedia.org/wiki/Luwr (28.09.2013).

Zadanie 6. (0 – 2)

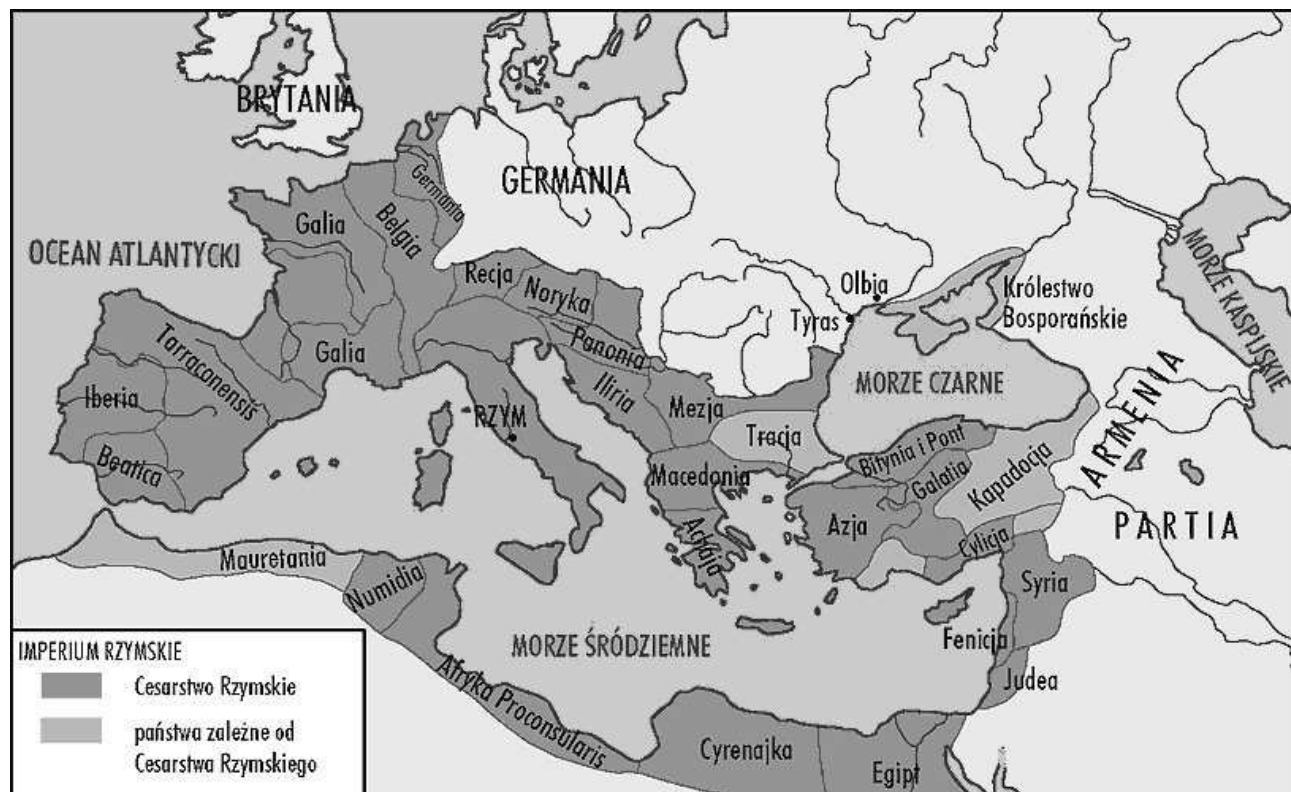
Uzupełnij schemat, wpisując nazwy brakujących organów władzy.

Na podstawie: T. Maresz, K. Juszczak, Historia w źródłach nie tylko pisanych..., Toruń 2004, s. 33.

Zadanie 7. (0 – 1)

Podkreśl właściwy tytuł mapy.

Zródło: www.encyklopedia.interia.pl (28.09.2013 r.).

- A. Terytorium państwa rzymskiego w 133 r. p.n.e.
- B. Obszar starożytnego Rzymu w 44 r. p.n.e.
- C. Terytorium Imperium Rzymskiego w 14 r. p.n.e.
- D. Zasięg terytorialny Cesarstwa Rzymskiego w 117 r. n.e.

Zadanie 8. (0 – 4)

Wpisz do tabeli nazwy urzędów sprawowanych w republikańskim starożytnym Rzymie.

	Opis	Urząd
A.	Jeden z dwóch najwyższych urzędników, był dowódcą armii.	
B.	Odpowiadał za sprawowanie sądów.	
C.	Urzędnik finansowy, zajmował się zbieraniem podatków.	
D.	Był wybierany na 6 miesięcy w przypadku niebezpieczeństwa, posiadał nadzwyczajną władzę.	

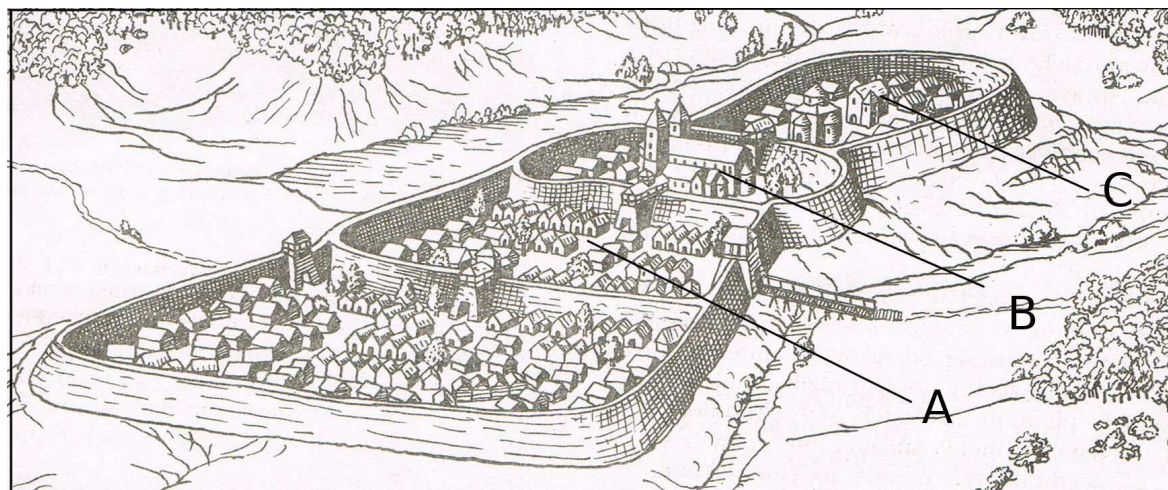
Zadanie 9. (0 – 4)**Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenie.***Spółeczeństwo wczesnosłowiańskie*

(...) Albowiem te plemiona, Sklawinowie i Antowie nie podlegają władzy jednego człowieka, lecz od dawna żyją w ludowładztwie i dlatego zawsze wszystkie ważne sprawy załatwiane bywają na ogólnym zgromadzeniu.

Źródło: J. Strzelczyk, *Od Prasłowian do Polaków, Dzieje narodu i państwa polskiego*, T.I-1, Kraków 1987. s.37.

Na podstawie tekstu i wiedzy własnej oceń, czy podane informacje są prawdziwe czy fałszywe, wpisując obok nich w tabeli odpowiednio *Prawda* lub *Falsz*.

	Informacja	Prawda/Falsz
A.	W społeczeństwie wczesnosłowiańskim najważniejsze decyzje były podejmowane na wiecu.	
B.	Struktury tych społeczeństw były oparte o „ród” składający się z kilku plemion.	
C.	Struktury rodowe uległy rozpadowi z powodu migracji i wojen prowadzonych w V-VII w.	
D.	W miejsce struktur rodowych powstawały związki sąsiedzkie zwane żupami lub opolami.	

Zadanie 10. (0 – 3)**Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji, a następnie wykonaj polecenie.***Gród gnieźnieński za pierwszych Piastów*

Źródło: J. Strzelczyk, *Od Prasłowian do Polaków, Dzieje narodu i państwa polskiego*, T.I-1, Kraków 1987. s.67.

Dobierz nazwy do zaznaczonych na ilustracji części grodu.

gród książęcy podgrodzie gród rolniczy gród arcybiskupi

A. **B.** **C.**

Zadanie 11. (0 – 1)**Wyjaśnij od czego pochodzi nazwa „Polska”.**

.....

.....

Zadanie 12. (0 – 1)**Źródłowski** nazwy „Słowianie” nie pochodzi od

- A. „swoich ludzi”.
 B. Słowiana – pierwszego władcy.
 C. mieszkańców okolicy Slawy (Slovy).
 D. końcówki popularnych imion mieszkańców tych ziem „–sław”.

Zadanie 13. (0 – 4)**Do podanych opisów dopisz nazwy pierwszych państw słowiańskich.**

	Opis	Państwo
A.	Było położone w strefie granicznej pomiędzy Frankami, Longobardami i Awarami. Około VIII w. władzę sprawował książę Boruta, który uznał zwierzchnictwo Franków. W 817 r. państwo zostało włączone do państwa frankijskiego.	
B.	Twórcy tego państwa należeli do grupy południowosłowiańskiej. Jego terytorium nie było obiektem ekspansji ze strony Franków, ale jego terenami interesowała się Bułgaria i Bizancjum. Pierwszym historycznym władcą był Vlastimir, panujący w połowie IX w.	
C.	Zostało utworzone przez pewnego kupca rodem z państwa Franków, który stanął na czele Słowian walczących z Awarami.	
D.	Władzę w tym państwie sprawowała dynastia Mojmirowiczów. Rozwój terytorialny nastąpił zwłaszcza za panowania Świętopełka, który podporządkował sobie między innymi kraj Wiślan i Śląsk.	

Na podstawie: J. Strzelczyk, *Od Praszowian do Polaków, Dzieje narodu...* T.I-1, Kraków 1987. s.40-48.**Zadanie 14. (0 – 1)****Dokonaj analizy mapy dotyczącej wypraw krzyżowych, a następnie zaproponuj tytuł mapy (powinien zawierać określenie tematu i czasu).**Źródło: www.cke.edu.pl (28.09.2013.).

Zadanie 15. (0 – 3)**Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.**

„Jest jednym z głównych polskich świętych. (...) Obaj (król i biskup) popierali reformę kościelną jaką wprowadził papież Grzegorz VII. Harmonijną współpracę biskupa z królem zakończył konflikt o nie wyjaśnionym dotychczas podłożu, skutkiem czego król stracił koronę zaś biskup życie.

Na podstawie: *Encyklopedia chrześcijaństwa*, Kielce 2000, s. 675.

A. Podaj imię świętego oraz imię i przydomek władcy opisanych w tekście źródłowym.

Święty: **Władca:**

B. Opisane wydarzenie miało miejsce w:

1. I połowie X w.
2. II połowie X w.
3. I połowie XI w.
4. II połowie XI w.

Zadanie 16. (0 – 1)**Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji, następnie podkreśl właściwe zakończenie zdania.**

Źródło: www.kerzeneshop.de (28.09.2013).

Zamieszczony przedmiot jest symbolem

- A. islamu.
- B. judaizmu.
- C. prawosławia.
- D. katolicyzmu.

Zadanie 17. (0 – 4)

Uzupełnij tabelę dotyczącą stosunków polsko-krzyżackich, wpisując daty i władców polskich, za których panowania miały miejsce wymienione wydarzenia.

	Wydarzenie	Data	Imię i przydomek władcy
A.	Utrata Pomorza Gdańskiego		
B.	Zawarcie pokoju w Kaliszu		
C.	Założenie Związku Pruskiego		
D.	Wybuch wojny trzynastoletniej		

Zadanie 18. (0 – 2)

Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji i wykonaj polecenia.

Źródło: sites.google.com (28.09.2013).

A. Nazwij styl architektoniczny zamieszczonej budowli.

.....

B. Podaj dwie cechy tego stylu widoczne na ilustracji.

1. 2.

Zadanie 19. (0 – 6)

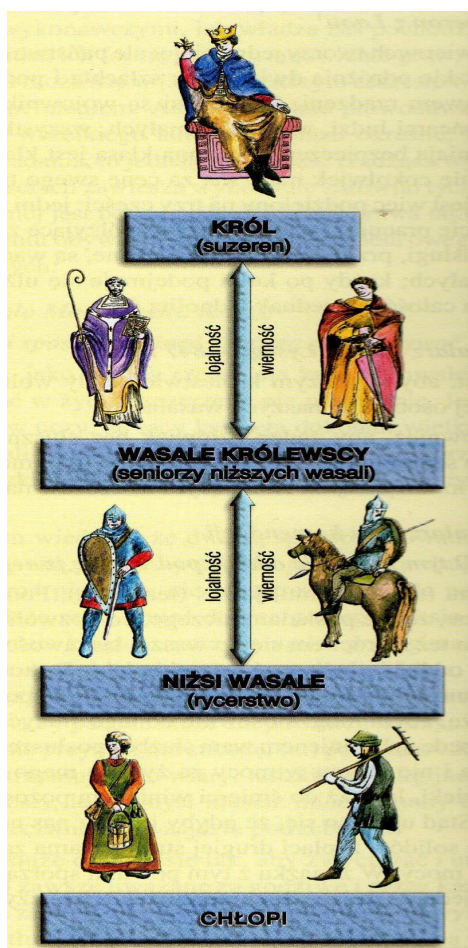
Rozpoznaj fragmenty przywilejów szlacheckich. W odpowiednie rubryki tabeli wpisz miejsce, rok oraz władcę-wystawcę przywileju.

	Treść przywilejów	Miejsce i rok nadania	Imię i przydomek władcy
A.	Nieużytecznego sołtysa pan w dziedzictwie mając albo krnąbrnego, może rozkazać mu sołectwo jego sprzedać.		
B.	Postanawiamy, aby od tej pory jeden syn kmiecia we wsi mógł opuścić ojca i udać się na studia, zachowując prawa do ojcowizny.		
C.	Aby nam i następcom naszym (...) płacono po dwa grosze zwykłej monety, w królestwie obieg mającej z każdego osiadłego i dzierzzonego łąnu lub jego części.		

Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, Historia w źródłach nie tylko pisanych..., Toruń 2004, s. 174-175, *Wiek V – XV w źródłach. Wybór tekstów źródłowych...* oprac. M. Sobańska – Bondaruk, S. B. Lenard, Warszawa 2003, s. 183-194.

Zadanie 20. (0 – 4)

Przyjrzyj się zamieszczonej ilustracji i wykonaj polecenie.

Źródło: T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach – nie tylko pisanych, Starożytność i Średniowiecze*, Toruń 2004, s.108.

Na podstawie tekstu i wiedzy własnej oceń, czy podane informacje są prawdziwe czy fałszywe, wpisując obok nich w tabeli odpowiednio *Prawda* lub *Falsz*.

	Informacja	Prawda/Falsz
A.	Wasalami króla były osoby duchowne i świeckie.	
B.	Senior nadawał swoim wasalom urzędy i lenna w zamian za pomoc wojskową i rentę feudalną.	
C.	Chłopi składali panom feudalnym przysięgę wierności.	
D.	Na kontynencie europejskim obowiązywała zasada „Wasal mego wasala jest moim wasalem”.	

Brudnopsis